

Néhány őszinte szó szaktársainkhoz.

Ha a tudományok tág mezején körültekintünk, roppant előhaladást veszünk észre azoknak minden ágában. Ha észleleteinket az ipar és mezőgazdaság terére fordítjuk, mely bennünket a legközelebről érdekel, bámulattal kell tapasztalnuunk, mily eredményeket képes a nemzetgazdasátnak e két ága fölmutatni. Ez észleleteinkkel szemben, önként merül fel bennünk azon kérdés; hogy ezen általános előhaladással szemben, minő fokán áll szakunk a tökélyesedésnek, és főleg az, ipar és mező gazdasággal összenasonlítva, — melyekkel karöltve járni erdészetiün khivatva van, — azon stadiumán áll-e erdészetiünk az előhaladásnak és művelődésnek, melyet tőle a korszellem méltán követelhet.

Tág értelemben véve, büszkén utalhatunk azon eredményekre, melyeket az erdészeti tudomány, ugy az elméleti, mint a gyakorlati téren kivitott, mert birodalmunk erdőgazdasága a rendezett minta gazdaságnak igen sok példáját képes fölmutatni, főleg az örökös tartományokban, hol legkivált a magán nagybirtokosok erdőgazdasága, ok és czélszerűen rendezett háztartás mellett, ugy a birtokosok érdekeinek, mint pedig a jelen kívánalmainak tökéletesen megieiel. Szűk értelemben azonban, az az, csakis honi erdészetiünk viszonyaira vonatkozólag, be kell vallanunk, hogy primitiv állapotunkból csak most a k a r u n k kivergődni, a mennyiben kormány, ne nemzet, egyrészt, s az erdőbirtokosság önerejüleg másrészt, válivetve s egyesített erővel látszanak a haza erdészetiét fölkarolni s annak jobb irányt adva, jövőjét biztosítani.

Be kell vallanunk, és szomorú tények igazolják állításunkat, hogy a mint honunk múltja alatt nemzetgazdasátnak egyáltalában fölvirágozni képes nem volt, ugy erdészetiünk is örökös pangásban sínlett; mert míg az állam erdőgazdasága, mely hivatta lett volna serkentő példával előre haladni, az oly költséges, semmit nem eredményező s mondhatni p a z a r f u k a r k o d á s által egyrészt, másrészt pedig minden ujításokat kárhoytató s a rögzött eszméken mereven függő rendszer által, bilincseiből kibontakozni sehogy sem tudott, a magán birtokosok erdőgazdasága is, es még sokkal nagyobb mértékben érezte a

százszoros akadályok súlyát, melyeket a rendezetlen birtokviszonyok, vagyonbizonytalanság, hiányos erdei rendőrség sat. útjába gördítettek.

Megvallom, hogy e pangásnak oka némileg az erdészeti személyzetben is rejtett, melynek nagyobb része külföldiekből állván, nem csoda ha azok inkább csak saját érdeküket tartva szem előtt, szakunk nemzetgazdászati érdekeit soha figyelemre sem méltatták, nemcsak, de kezökben lévén a főszerep, bennszülötteinket háttérbe szorítva, eizártak előttük minden alkalmat a működésre, — az elkezeredettséig üldözve az olyanokat, kik azonkívül a nemzetiség jellegét is magokra ölteni elég merészek voltak. Ámde mind ez most végét érte! s a midőn magas kormányunk a honi államerdészet ügyét erélyes honfiak kezébe tette le, új szellem lengi át az egészet, s az idegen elemektől megtisztázott, szabad tért és szabad kezet nyert személyzet, kettős erőt, kettős működést fog kifejleszteni azon üdvös cél elérésére, melyet honszeretet és hazafiai kötelesség elejökbe szab; nem kétlem, hogy honi magán erdőbirtokosaink sem fognak késni, erdeik kezelését honfi kezekre bízni, birván jövőre magyarul képzett erdészekkel, kik nemzeties irányban átalakított s a korszellem kívánalmainak megfelelőleg rendezett erdészeti tanintézetünkön Selmecezen, illő szaktani képzettséget nyerendnek.

Elhárítva lévén így mindazon akadályok, melyek honi erdészetünk fölvirágzásának eddigelé útjában álltak, azon kérdés merül föl: minő kötelességeket szab föladatunk előnkbe, s mik legközelebbi teendőink, hogy szakunk azon kifejlődésre juthasson, melyet elérnie kell, hogy a jelen igényeinek megfelelhessen.

Legelső mit ez irányban tennünk kell: s z a k t u d o m á n y u n k k i f e j l e s z t é s e ! Erdészeti magyar irodalmunk csak most ünnepli föl-támadását, s a mit eddig fölmutatni képesek vagyunk nem több, mint mit jobbaink ernyedetlen kitartása, daczára a nyomásnak, mely azt már csirájában elfojtani törekedett, és daczára a részvétlenségnek, alkotni képes volt. Ámde meg van vetve a jövőnek alapja, s a nyílt tér, mely munkásságunknak tág mezőt nyújt, dús virálynnyá fog fejlődni, ha honfiúi ösztön, elszánt akarat s illő aldozatkészség, egyesíteni fog bennünket e téren, melyen a haza, nemzet és kormány egyaránt támogatni fog.

Csak dicsérettel szólhatok azon előhaladásról, melyet erdészeti magyar irodalmunk, hazánk ujjaszületésének ámbár még rövid korszaka alatt tett; de sajnosan kell bevallanom, hogy a részvétlenség ügyünk s szakunk irányában még mindig a régi, s hogy nemcsak kevés a bajnokok száma, kiket a szabadság hajnala a küzdőterre szólított, hanem a pártolók száma is még mindig gyér, s a lelkesültek sora még mindig csekély.

Országos erdészeti egyletünk tagjai szép számmal bírnak ugyan, de mind a mellett távol vagyunk még azon aránytól, melyet a nagy nemzetől, melyet a két hazától várni lehetne; és sajnos hogy e tagok sorában éppen erdészeti személyzetünk van legkevésbé képviselve. Sajnos mondom, mert minékünk fekszik legközelebb érdekünkben ügyünket fölkarolni, mert mi vagyunk legközelebről hivatva egyletünk érdekeit képviselni.

Ne tévesszük szem elől, hogy az erő mindenek fölött csak mi magunkban rejlik, s hogy a kezdeményezés főleg bennünket, honunk erdészeit illeti. Ismerjük el, hogy a részvétlenség a haza ügye iránt bűn s hogy e bűn annál súlyosabb, ha azokat terheli, kiket e hon fölkarolt és keblén táplál. Ne éljünk azon álhitben, hogy egyéni kötelességeinken túl mi sem kötelez, mert van ennél szebb, dicsőbb föladatunk is — a honpolgári kötelesség, melyet elhanyagolni vétek, melyet mellőzni mérenyület saját magunk ellen!

Siessünk tehát honfitársaim megvinni a haza oltárára filléereinket s a midőn egyletünk érdekeinek támogatására megtettük mi csekély erőnk-ből kitelt, leróttuk kötelességünk egy részét haza és nemzet iránt; — ha mindjárt nem-is vettünk közvetlenül részt a döntő szerepben, meg lesz jutalmunk azon öntudatban, hogy azon dicső föladathoz, melyet erdészegyletünk magának kitzöött, bár csekély erőnk-ből mi is hozzá járultunk s hogy azon épülethez, melyet a bukott rendszer romjai fölé emelni egyletünknek jutott dicső föladataul, mi is egy követ szolgáltattunk.

Pártoljuk továbbá egyletünk közlönyét, szakunk egyetlen folyóiratát is, mely mind eddig kitünő irányának daczára, inkább csak elismerésben

mint pártolásban részesült. Támogassuk azt közös részvétünkkel, mely ha megtudott állani a nehéz idők nyomása alatt, álljon föl most, midőn virágzására megnyílt a tér, midőn annak föntartása és gyámolítása mi-reánk és szakunkra nézve életkérdés! Támogassuk azt különösen szellemi erőnkkel is, mert oly vállalat ez, mely szabad tért nyújt mindenkinek, kit szakunk szent érdeke iránt honfiúi buzgóság lelkesít. Szaporítsuk közleményeinek tartalmát dolgozatainkkal, s találkozzunk annak hasábjain eszmecseréinkkel, mert csak így fog az ügy fejlődni s csak így jutunk azon célhoz közelebb, melyet hazánk, nemzetünk jóléte s érdeke számunkra kitűzött. —

Hivatásunk második föladata a közmivelődés.

Az erdészeti személyzetnek ez irányban is oly álláspontot kell magának kivívni, mely az idő kívánalmainak megfelelően.

A tudományok folytonos kifejlődésével az egyéni miveltségnek is lépést kell tartani, s a ki a korszellem ez intó szavát nem érti, kortársaitól elmarad s az idő elvonul fölötte nyom nélkül, eltemetve őt a feledékenység örvényébe s elzárva utját az előhaladásra.

Külmodor, társalgási miveltség, illedelmes föllépés tudományossággal párosulva, emelik becsét az embernek, s köztiszteletben részesítik azt, mi szakunknak is csak diszére s emelésére válhatik. Czáfoljuk meg azon állítást, hogy mi a vadon fiai vagyunk, s adjuk példáját annak, hogy a természet szent temploma, rendeltetésünk e dicső helye, csak nemesítőleg hat reánk s hogy keblünk a szürke öltöny alatt is fögékony tud lenni nemesb érzelmek, magasztosb eszmék iránt.

A korszellem pálczát tört a régi iskola ferde eszméi, elavult szokásai fölött; s a mi ebből tanintézeteinken még fönmaradt, birhat tán még némi érdekléssel a túlhevült fiatal kebelre, de az iskola porával rázzuk le rólunk ezt is, s ne vigyük azt magunkkal át a közéletbe, hol nagy ellentétet képeznének azok a modern szokásokkal s elítéltetésünket vonnák magok után.

Végre pedik legyünk takarékosak ugy saját magunk mint pedig az állam és nemzet vagyonával.

A köz példabeszéd, „hogy ki saját magában gazdálkodni nem tud,

mását sem kiméli,⁴ minálunk nagyonis alkalmazható; s hogy a tulterjeszkedés vagyoni erőnkön fölül minő szomorú következményeket vonhat maga után, azt sajnosan kell gyakori esetekből tapasztalnunk. — Legyünk takarékosak, de mindenek fölött bánjunk az állam vagyonával lelkiismeretesen; mert a nemzet vagyona az, és közvetve a miénk is, melyet a kedvező sors vissza helyezett kezünkbe, hogy hűn gondozzuk és ápoljuk azt, mint a nemzet kincsét, országunk jóllétének egyik fő tényezőjét.

Nyujtsunk segédkezet kormányunknak, mely ügyünket fölkarolva ugy erdészetünket, mint pedig annak személyzetét, egy szebb jövőnek elébe vezetni törekszik. Kormányunk szilád kezekkel fogott az elavult rendszer hiányainak kiirtásához, s oly irányt jelölt ki számunkra, mely felé haladva, erdészetünk új lendületet nyered, s a nemzetnek e parlagon hevert roppant vagyona vissza nyerendi értékét s nemzetgazdasági fontosságát.

Jövedelem-szaporítás kormányunk jelszava, erdeinknek eddiginél czélszerűbb kiaknázása által. Hogy kormányunknak e jelszava testté váljon, csak rajtunk áll — az államerdészet személyzetén.

Mi ismertük a mult gazdálkodás hiányait legjobban, s csak mi deríthetjük föl annak árnyoldalait egyedül.

Írtsuk ki mind azt, mi jelenünk keretébe nem talál; szakítsunk a multtal végképen!

Rázzuk le magunkról azon közönbösséget, melylyel eddig minden szent érdektől megfosztott szolgálatunkat folytattuk, s tekintsük a vagyont, melyet a kormány gondoskodásunkra bízott, mint a nemzet vagyonát, s legyen sáfarkodásunk hű, mint ki szüle vagyonát kezeli.

Legyünk takarékosak, mert minden fillér, mely gondatlanul elvész, a nemzet vagyonát csökkenti, s mert okos takarékoság nélkül semmi gazdaság, és így erdészetünk sem virágozhatik. Szóval legyünk nem csak erdészek de honfiak is s bizzunk kormányunk méltányló elismerésébe, mely hazafiúi buzgalmat s szolgálati hűséget jutalmazni tudand; ámbár munkásságunk legszebb jutalma azon öntudat legyen, hogy kötelességünket a hon, nemzet és kormány iránt hűn és pontosan teljesítettük.